

Discursul lui C. P. OLĂNESCU
la Inaugurarea Podului peste Dunăre la Cernavoda,
în ziua de 14 Septemvrie 1895 (St. v.)

Sire,

Se apropie 18 veacuri decând valurile Dunărei mărețe au fost subjugate pentru întâia oară.

Atunci, un mare Domn din Apus a zidit podul său de piatră, ca să zămislească neamul românesc și să-și scrie numele în cartea nemuririi.

Astăzi, Majestatea Ta, venit tot din Apus, înfrângi pentru a doua oară, cu piatră și cu fier, falnicul fluviu, ca să asiguri pentru totdeauna pacinica propășire a Regatului, pe care cu vitejie și înțelepciune l'ai întemeiat în acea vale pe care a smuls-o barbariei, Impăratul Traian.

Astfel se leagă firul întrerupt al istoriei și să amestecă în admirația și recunoștința noastră, chipul lui *Traian*, întemeietorul, cu al lui *Carol*, reînnoitorul. Și unul și altul viteji și biruitori în războaie, și unul și altul mari și spornici ziditori de monumente, fala vremurilor lor.

Gloria Impăratului roman, strămoșii noștri au nemurit-o în Coloana de piatră din Roma, și în trofeul, pe care tot aici, tot pe acest pământ al Dobrogei, l'au așezat, dovadă a adâncii lor cumiinții, care a înțeles importanța țării cucerită de *Traian* pentru împărăția romană și a malului drept al Dunării pentru noua provincie.

Slava Majestății Tale se va nemuri de urmașii noștri pe tot pământul României, cum stă tipărite în inimile noastre dragostea de Majestatea Ta, nicăieri însă, mai mult de cât în această parte a Regatului, pe care după 400 de ani de despărțire dela trupul Patriei, a fost dat Majestății Tale să o lipească iarăși, și pentru totdeauna, la Coroana acelor Voevozi care cu mândrie, și înaltă prevedere, puneau în titlurile lor și pe acela de «*Stăpânitori ai Dobrogeii*».

Nimic n'a lipsit, Sire, Domniei Majestății Tale. Ai cucerit neatârănarea și ai înființat Regatul; ai înzestrat România cu drumurile de fier, și astăzi îi deschideți drumul la Mare, acel drum la mare fără de care nici un neam până acuma nu a putut întemeia putere trainică.

Fericit și biruitor ai fost în războaie, Sire,; fericit și

biruitor ești în timp de pace. Fericit și biruitor pentru că în totdeauna ai avut o nemărginită încredere în supușii Majestății Tale.

Cu ostașii Țării ai învins în câmpiile Bulgariei; cu meșterii Țării ai îngenunchiat Dunărea.

De aceea, Sire, încrederii neștrămutate a Majestății Tale răspunde credința neșarmurită a națiunii și din Carpați până la Mare, din tot locul, răsună un singur strigăt:

Să trăești Sire!

Să trăiască Majestatea Sa Regina!

Să trăiască Dinastia noastră!

ADUNAREA DEPUTAȚILOR

Sesiunea Ordinară 1899—1900

Ședința dela 16 Noembrie 1899

D. Președinte C. Olănescu ocupă fotoliul președenției (aplause prelungite și îndelung repetate).

Domnilor Deputați, nu cred că v'ași putea mai bine mulțumi pentru cinstea ce-mi dați pentru a doua oară, de cât reînoid declarațiunea ce am avut deja onoare să vă fac: că voi conduce desbaterile d-voastră cu cea mai mare nepărtinire, căci, d-lor numai lucrând în plină libertate, cu o absolută lealitate și cu o perfectă curtenie, vom menține și ridică prestagiul Parlamentului; numai astfel vom putea profita de luminile tuturilor, de cunoștința ce fiecare poate avea despre nevoile țării, pentru a-i da legi bune și trainice. Vom ajunge atunci amici și adversari politici, să ne cunoaștem mai bine și să ne stimăm mai mult, (aplause prelungite).

Desbaterile noastre vor avea, d-lor, încă o acțiune binefăcătoare. In afară de incinta acestui Parlament, ele vor înrăuri asupra tuturilor organelor opiniunii publice, căci vom fi dovedit că, de și având păreri deosebite, se poate discuta fără a se ocări, (aplause).

Să nu uităm, d-lor, că înainte de toate suntem toți români și că respectând și onorând chiar pe adversar, a cărui lealitate nimic nu ne îndreptățește a o pune la bănuială, onorăm și respectăm chiar România noastră. (Aplause prelungite).

Domnilor Deputați, a fost dat partidului conservator să vină la cârma Statului mai totdeauna în împrejurări grele. Țara așteaptă dela noi cu nerăbdare măsuri cu care să îndrepteze relele de care suferă și care pe viitor să o pună la adăpost. Sunt sigur că și acum partidul conservator va fi la înălțimea situațiunei ce a primit și că țara nu va fi înșelată în așteptările ei. (Aplause prelungite).

Invățămintele ce ne-au transmis părinții noștri, cari ne-au lăsat o Românie, — una și tare — ne va călăuzi.

Ori de câte ori țara se afla în împrejurări grele, ei uitau orice resimțiminte, or ce interes meschin, și înfrățindu-și drapelele luptau mână în mână până ce ultimul nor posomorât trecea pe d'asupra României. (Aplause prelungite).

Așa vom face și noi. (Aplause prelungite și îndelung repetate).

Scrisoarea lui CONSTANTIN OLĂNESCU
către Președintele Societății Politecnice, D-1 Al. Cottescu, cu ocaziunea Banchetului de 25 de ani de viață ai Societății Politecnice, la 2 Decembrie 1906

Amice și scumpe Președinte,

Din cauza unui doliu recent, sunt nevoit a nu fi în mijlocul camarazilor, pentru a sărbători împreună anul, în care se împlinesc 25 dela înființarea Societății Politecnice. Măhnirea mea este cu atât mai mare, cu cât sunt unul din puținii care am rămas din acei care au pus bazele acestui Templu, ridicat inginerilor pentru dezvoltarea științei și a artei lor, cât și spiritului de corp și camaraderie, care trebuie să-i unească pe toți într'o forță puternică, pentru dezvoltarea economică și industrială a țării noastre.

S'au dus dintre noi *Fălcoianu, Manovici, Ene, Yorceanu, Donici, Frunză* și alții care cu noi au zidit Templul și au așezat într'ânsul un frumos ideal. Adu-ți aminte, scumpe amice, cu câtă îngrijire ne întrebam acum 25 de ani, la banchetul dela Focșani, unde se sărbătorea înăugurarea liniei Buzău-Mărășești, veriga de oțel care unea de veci Moldova cu Muntenia, cum zicea în discursul său poetul-primar dela Iași; cu câtă îngrijire ne

întrebam dacă vom isbui în întreprinderea noastră, inginerii neavând ca câmp de activitate decât funcționarismul! Această temere nu ne-a oprit în loc, căci credința era tare în noi toți. În mai puțin de 25 de ani, câmpul de activitate s'a întins, dezvoltarea industrială a țării și inițiativa privată chiamă astăzi pe ingineri și aiurea de cât în funcțiunile Statului. Templul s'a mărit și Corpul ingineresc este conștient de rolul său în Stat și de datoria sa de a apăra cu tărie și cu independență știința românească ori de unde ar veni atacurile în contra ei. Manifestațiunile recente dovedesc aceasta. Onoare Societății politecnice și inginerilor români! Onoare și D-tale, scumpe Președinte, care nu ai permis ca reaua voință, ignoranța sau trebuințele politice să înjosească și să batjocorească munca inginerilor români. Ca inginer și membru în Societatea Politehnică, îți mulțumesc cu recunoștință și îți urez să stai încă mult timp în fruntea, noastră; urez asemenea tinerilor camarazi, urmașii noștri să sărbătorească nunta de argint a Societății, conștienți și mândri că au înpodobit și mai mult Templul nostru și că au făcut și mai mare și mai frumos idealul așezat într'ânsul.

Să trăiască Societatea Politehnică!

Și D-ta, iubite Președinte, primește o frățească străngere de mână din partea amicului D-tale recunoscător.

C. P. OLĂNESCU

**Discursul lui C. P. Olănescu,
citit de D-l N. Zanne la Inaugurarea Palatului
Societății Politehnice în ziua de 11 Martie 1928.**

În numele D-voastră, a tuturilor, aduc expresiunea adâncii noastre recunoștințe Inaltei Regente, care a binevoit a părăsi, pentru un moment, înaltele Sale ocupațiuni, pentru a se scoborâ între noi, dând astfel, prin Inalta lor prezență, un lustru și mai mare sărbătoarei care ne întrunește astăzi.

Să trăiască Inalta regentă!

Să fie oare, adevărată Domnilor, acea inexorabilă lege a echilibrului care voiește ca orice bucurie, orice fericire, să fie echilibrată de o durere, de o nenorocire, precum

și pe toată suprafața pământului, la fie care minut, o naștere echilibrează o moarte? Căci, și Societatea noastră, în prejma zilei fixate pentru a sărbători marea ei bucurie de a fi în fine în casa sa, a avut adâncă durere să piarză pe *Ionel Brătianu*. Societatea Politecnică, a pierdut în el, una din podoabele sale, iar țara a pierdut un mare patriot și un mare om politic. El doarme acum pe vecie în cavoul familiei, alături de ilustrul său părinte. Tatăl a redat României neatârarea sa strămoșească, i-ar fiul i-a redat hotarele sale strămoșești. Și unul și altul vor trăii, și vor străluci în veci vecilor, în cartea de aur a Neamului Românesc. *Să dăm Domnilor un minut de reculegere pe aceste două morminte*

Iubiți Colegi,

Primindu-vă pentru prima oară în homul D-voastră vă urez la toți viață lungă, și o râvnă și mai mare pentru dezvoltarea și propășirea economiei noastre naționale, ai cărei primi făuritori sunteți D-voastă.

Intrând aci, de sigur, că mulți dintre D-voastă, care au cunoscut mijloacele foarte reduse de care dispunea Societatea Politecnică, a trebuit să se întrebe: ce baghetă magică a ridicat această clădire măreață. A fost în adevăr o baghetă magică, și acea baghetă a fost *inbitul nostru Președinte activ, Nae Ștefănescu*. El, animat de o dragoste pentru Societate, și de o voință tot atât de mare, n'a ezitat de a bate la ușile marilor industrii și marilor bănci, îndemnându-le să contribue la edificarea templului științei. Toți au dat, Domnilor, și a dat cu mâna largă, astfel că în mai puțin de un an și jumătate s'a putut complecta peste treizeci de milioane lei cu care s'a construit acest palat. Planurile lui au fost concepute și elaborate de colegul nostru, distinsul arhitect *Petre Antonescu*, iar execuția a fost încredințată Inginerului *C. Vasilescu*.

În Cartea de aur a Societății Politecnice, se află trecuți toți donatorii, cu sumele cu care fiecare a contribuit. Examinând această carte veți vedea că lipsește un singur nume care, după mine, ar fi trebuit să fie în capul listei *căci lui*, și numai lui datorim *Casa noastră*. *Acel nume este al lui Nae Ștefănescu*. Mie, iubite *Ștefănescu*, mi-ai dat ocazia să-mi văd realizat un ideal care mă muncește de peste 36 ani, ca un vis irealizabil! De acea din adâncul inimei mele îți zic: „*Merci*“.

Cu acest mic istoric, ia sfârșit Domnilor, marea cinste

ce mi-ați făcut de a mă chema la Președinția Comitetului pentru construirea localului: *remițându-vi-l*, vă doresc, la toți, să-l stăpâniți voioși și sănătoși, și vă cer ca, cu toții să stigăm :

„Să trăiască *Societatea Politecnică*“,

Transacțiunea I. G. Cantacuzino.

La 16 Februarie 1880 *I. G. Cantacuzino* luase în întreprindere construcția a șase poduri mari de lemn de pe linia Buzău-Mărășești cu obligațiunea de a le termina complet la 15 August 1880. Neterminând la timp, a fost pus în regie. Lemnăria trebuia să i-o dea Statul din pădurile sale, și ca de obicei, a întârziat. De aci proces, și apoi o transacțiune propusă de *Al. Marghiloman* care era pe atunci Ministru de Lucrări Publice. Transacția a venit în discuția Camerii la 14 Ianuarie 1891. Comitetul delegaților, cu paritate, a respins transacția. Cu această ocaziune *C. Olănescu* ține următoarea cuvântare :

D-lor, neștiind că proiectul acesta de lege va veni chiar astăzi în desbaterea D-voastră, n'am putut să mă pregătesc cu oarecare cifre și notițe ce aveam luate; cunoscând însă această afacere, mă simt dator a spune câteva cuvinte pentru a vă ruga să nu dați un vot aprobativ raportului. Iată cum s'a petrecut această afacere. D-l Cantacuzino a luat în întreprindere podurile de lemn de pe linia Buzău-Mărășești, cu condițiune ca Ministerul să-i dea lemnele necesare pentru construcțiunea acelor poduri din pădurile Statului. Această clauză a fost cauza că D-l Cantacuzino, n'a putut să se țină de contract. După Regulamentul Ministerului de Domenii, lemnele, care trebuiau să fie date D-lui Cantacuzino, trebuiau să fie însemnate de un agent forestier. Ei bine, agenții forestieri fiind chemați de serviciu în alte părți, trecuse termenul de predare înainte chiar ca lemnele să fi fost însemnate.

Dacă memoria nu mă înșeală, îmi pare că în anul 1880 era o epidemie care bântuia vitele din țară, așa că din această cauză transportul materialului nu se putea face și a avut o întârziere și din această cauză.

Aceasta se poate dovedi în mod indiscutabil din actele ce se află în dosarul Ministerului de Lucrări Publice și de Interne.

Două cauze au fost deci care au împiedicat pe D-l Cantacuzino să predea lucrările în termen. Care trebuia să fie consecința naturală a acestor două cauze? Evident că Ministerul trebuia să țină seamă de aceste dificultăți și să prelungească întreprinzătorului termenul, cel puțin considerând numai timpul ce i-a fost răpit fără ca el să fie vinovat; să-i acorde prelungirea termenului cu trei luni, dacă întârzierea produsă de acele dificultăți a fost de trei luni.

Ei bine, Ministerul nu a făcut aceasta. Până aci deci întreprinderea are dreptate. Ministerul, crezând că e grăbit, că nu mai poate prelungi contractul, crezând pe de altă parte că înlocuind pe D-l Cantacuzino, va putea lucra mai repede, pune pe întreprinzător în întârziere. În adevăr, după legea votată de Corpurile Legiuitoare pentru construcțiunea liniei Buzău-Mărășești, se impunea Guvernului să predea linia în termen de trei ani; a trecut însă mai mult timp până ce Guvernul să predea această linie, de și lucrările se făceau în Regie, de Minister, așa că nici până astăzi (1891) podurile nu sunt complet terminate. Guvernul nu a predat lucrările nici în termenul în care era îndatorat D-l Cantacuzino să le predea, dacă i-ar fi acordat prelungirea pe care i-o ceruse. Ministerul înlocuind pe D-l Cantacuzino, a făcut aceasta în baza unui articol din Condițiunile generale de dare în întreprinderi, în care se zice că; în caz când întreprinzătorul, nu se va putea ține de contract, Ministerul poate, să-i prelungească termenul de predare, sau să ia lucrarea în regie și să o execute pe comptul întreprinzătorului, despăgubindu-se chiar la nevoie din garanția depusă de dânsul. Știți însă că în materie de lucrări publice, cine zice regie, zice tutelă; Ministerul era deci dator să lucreze în comptul D-lui Cantacuzino, dar cu aceiași îngrijire pentru interesele D-lui Cantacuzino, cu care D-l Cantacuzino ar fi lucrat, întocmai cum un părinte ar îngriji de interesele copilului său. Cu alte cuvinte, Ministerul trebuia, când a terminat lucrările să cheme pe întreprinzător, și să zică: iată lucrările terminate, să facem socoteala; dacă îți revine D-tale ceva bani, să ți-i dau; dacă îmi revine mie, să-ți rețin din garanția ce ai depus.

Ministerul, departe de a face aceasta, a fost somat de D-l Cantacuzino să-și dea socoteala și atunci Ministerul refuzând a da socoteala, a confiscat garanția D-lui Cantacuzino, și cum D-l Cantacuzino era întreprinzător și pentru alte lucrări, îi confiscă și garanția depusă și pentru acele

lalte lucrări. Atunci D-l Cantacuzino se adresează la Tribunal, unde se prezintă cu actele ce avea; însă din momentul de când lucrarea s'a luat în regie până în momentul când s'a terminat, nu mai avea nici un act în mâna sa, și a cerut de la Tribunal să fie invitat Ministerul să producă socotelile; Ministerul a spus că nu produce nici un act, și astfel D-l Cantacuzino a pierdut înaintea Tribunalului.

Vă întreb, este drept aceasta? Nu zic că suma ce a cerut D-l Cantacuzino, sau care este actul de transacțiune este exagerată sau nu, dar zic că Adunarea să fie echitabilă, și înainte de a se pronunța asupra acestei chestiuni cel puțin să binevoiască a cere actele de la Minister, să constate adevărata sumă asupra căreia ar avea dreptul D-l Cantacuzino. Altfel, D-lor, ar fi să consacram un principiu nenorocit, ca lumea să fie despoiată prin o rea voință a unui inginer ce controlează, sau a unui funcționar care este însărcinat să aplice contractul.

De aceia vă rog să binevoiți, sau să votați pentru aprobarea transacțiunii, sau, dacă voiți să înlăturați orice bănuială, să numiți o Comisiune care să studieze dosarul și să fixeze suma asupra căreia are dreptul D-l Cantacuzino.

După discursul raportorului care conchidea la respingerea transacțiunii, a vorbit în ședința următoare Ministrul *Al. Marghiloman*, care a arătat că regia a făcut în 22 luni ceia ce se crea întreprinzătorului să facă în 6, Spunea apoi că *Vasile Iascar* consultat de Minister a opinat pentru transacție. După ce *G. D. Paladi* și *G. Dem. Teodorescu* vorbesc contra transacții. *M. Kogălniceanu* cere să se lase justiția să-și urmeze cursul, iar cei ce au pus pe Cantacuzino în regie să fie trași la răspundere, că nu au dat lemnele la timp, că au lucrat prea scump și prea mult timp. Votul a fost nul. În ședința următoare transacția s'a votat cu 48 voturi contra 43.